

Тошкент шаҳар Миробод туман
хокимияти Тадбиркорлик
субъектларини рўйхатдан
ўтказиш инспекциясида рўйхатга
олинди
2014 йил “ ____ ” _____

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлигининг 2014 йил
“ ____ ” _____ даги _____ -
сонли буйруғи билан
тасдиқланган

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ
(TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK INSTITUTI)**

У С Т А В И

Тошкент давлат шарқшунослик институти Устави

I. Умумий қоидалар

1. Тошкент давлат шарқшунослик институти (Toshkent davlat sharqshunoslik instituti) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 15 июлдаги “В.И.Ленин номидаги ТошДД ҳузуридаги Шарқшунослик институтини Тошкент давлат шарқшунослик институтига айлантириш ҳақида”ги 186-сонли Қарори асосида ташкил қилинган ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг ташкилий тузилмасига киради.

2. Тошкент давлат шарқшунослик институти (кейинги ўринларда ТДШИ деб юритилади) давлат олий таълим муассаси ҳисобланиб, олий таълимнинг асосий ва қўшимча таълим Дастурларини бажариш бўйича таълим фаолияти билан шуғулланади, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ ўқув-педагогик, илмий-методик ва бошқа фаолиятни амалга оширади ҳамда таълим хизматларини кўрсатади.

3. ТошДШИ ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, “Таълим тўғрисида”ги Қонуни, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, Олий Мажлис палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари, Қарорлари ва Фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг Қарорлари ва Фармойишлари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари ва мазкур Уставга амал қилади.

4. ТошДШИ юридик шахс ҳисобланади. Оператив бошқарувида ўзига хос махсус мол-мулкка эга ва ушбу мол-мулк бўйича ўз мажбуриятларига мувофиқ жавоб беради, ўз номидан мол-мулк сотиб олиши ва мулкий ҳамда номулкий ҳуқуқларни амалга ошириши, зиммасига мажбурият олиши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

Мустақил балансга, банк муассасаларида ҳисоб-китоб ва бошқа, шу жумладан валюта бўйича ҳисоб рақамларига, Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тасвири туширилган ва ўз номи ёзилган муҳрга, штамплар ва бошқа реквизитларга эга.

ТошДШИ жойлашган асосий манзил: 700000, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 25-уй.

Тошкент давлат шарқшунослик институтининг расмий номи:

а) давлат тилида:

тўлиқ номи – Тошкент давлат шарқшунослик институти (Toshkent davlat sharqshunoslik instituti);

қисқартирилган номи - “ТошДШИ”, “ToshDShI”;

б) рус тилида:

тўлиқ номи - Ташкенский государственный институт востоковедения;

қисқартирилган номи – “ТашГИВ”;

в) инглиз тилида:

тўлиқ номи - "Tashkent State Institute of Oriental Studies";

қисқартирилган номи – “TSIOS”.

II. Тошкент давлат шарқшунослик институтининг асосий вазифалари

5. ТошДШИнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

- шахснинг интеллектуал, маданий ва маънавий-ахлоқий камол топишига бўлган эҳтиёжларини олий таълим ва олий таълимдан кейинги маълумот олиши орқали эришишни қондириш;

- ёш авлодни ҳар томонлама етук ва баркамол шахс, мустақил давлат фуқароси, ўз ватани фидойиси, жамият, давлат ва оила олдидаги ўз масъулиятини ҳис қиладиган, умуминсоний қадриятлар ҳамда миллий анъаналарини ҳурмат қиладиган, ватанимиз келажаги учун ҳалол меҳнат қиладиган ва виждонан пок руҳда тарбиялаш;

- илмий-педагогик ходимлар ва таълим олувчиларнинг илмий тадқиқот ва ижодий фаолиятлари орқали фанни тараққий эттириш, олинган натижалардан таълим жараёнида самарали фойдаланиш;

- иқтисодиётнинг мувофиқ соҳаларидаги олий маълумотли мутахассисларни ва илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш;

- жамиятда ахлоқий, маданий ва илмий қадриятларини сақлаш ва бойитиш;

- аҳоли ўртасида билимларни тарқатиш, унинг маънавий-маърифий ва маданий даражасини янада ошириш.

- талабалар ва ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш, уларга моддий ёрдам кўрсатиш ва университетнинг озиқ-овқатлар захирасидан кенг фойдаланган ҳолда уларнинг соғлом овқатланишини ўрнатилган тартибда ташкил этиш.

- бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлардан оқилона фойдаланиш асосида ўқув ва илмий-тадқиқотларнинг моддий-техника базасини ривожлантириш;

- талабалар ва ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш, уларга моддий ёрдам кўрсатиш ва институтнинг озиқ-овқатлар захирасидан кенг фойдаланган ҳолда уларнинг соғлом овқатланишини ўрнатилган тартибда ташкил этиш.

III. Ўқув-тарбиявий ва илмий-методик ишларнинг субъектлари, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

а) Талабалар:

6. ТошДШИ ректори буйруғи билан ўқишга қабул қилинган шахс ТошДШИнинг талабаси ҳисобланади. Талабага талабалик гувоҳномаси ҳамда рейтинг дафтарчаси берилади.

ТошДШИга қонунчиликда белгиланган тартибда умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маълумотиغا эга бўлган шахслар аризаларига биноан Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларига талабаларни қабул қилиш тартиби ва қоидаларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига қабул қилиш бўйича Давлат комиссияси томонидан тест синовлари натижаларига кўра тўпланган балларнинг рейтинг тизими бўйича амалга оширилади.

Олий таълим муассасаларига қабул барча учун (грант ҳамда тўлов-контракт бўйича) тенг ҳуқуқлилиқ, ягона қабул қоидалари ва ягона танлов асосида амалга

оширилиб, тест синовларида энг юқори балл тўплаган абитуриентларнинг давлат грантлари бўйича биринчи навбатда қабул қилиниш ҳуқуқи таъминланади. Қолган абитуриентлар тест баллари рейтинги асосида белгиланган тўлов-контракт квоталари доирасида қабул қилиниш ҳуқуқига эгадирлар. Қонунчиликка мувофиқ тест синовларисиз муайян имтиёз асосида ҳам ўқишга қабул қилиш кафолатланади.

7. ТошДШИ талабалари:

- фан, техника, замонавий технологиялар ютуқларига мос келувчи билимлар олиш;

- ТошДШИ ахборот ресурс марказида мавжуд бўлган китоблар, даврий нашрлар, соҳага оид янги ўзгаришлар ва сўнгги ютуқлар асосида чоп этилган миллий ва хорижий адабиётлардан, электрон таълим воситаларидан белгиланган тартибда бепул фойдаланиш;

- бепул маслаҳатлар ва йўл-йўриқлар олиш;

- аудиториялар, таълим жараёнига оид воситалардан ўрнатилган тартибда бепул фойдаланиш;

- таълим жараёни самарадорлиги ва таълим сифатини ошириш юзасидан ўз таклиф-мулоҳазаларини, танқидий фикрларини белгиланган тартибда олий таълим муассасаси раҳбариятига, шунингдек факультет деканлари ва кафедра мудирларига билдириш ва уларни кўриб чиқилишини талаб қилиш;

- институт ва факультет миқёсида ўтказиладиган оммавий тадбирларда фаол иштирок этиш;

- илмий тадқиқот ишларида ва илмий-амалий конференцияларда қатнашиш ва уларнинг натижаларини нашр этиш ва бу ҳақда ахборотлар бериш;

- институтда қонуний равишда фаолият юритаётган жамоат бирлашмаларига аъзо бўлиш ва улар ишида қатнашиш ҳуқуқларига эга.

Талаба сифатли ва юқори савияда билим олиши, танлаган ихтисослиги бўйича юқори малакали мутахассис бўлиб етишиш учун зарур бўлган қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа ҳуқуқлардан фойдаланишга ҳақлидир.

Талаба ўз ҳуқуқларини суистеъмол қилмаслиги, бу ҳуқуқлардан ўзга шахслар манфаатига зид мақсадларда фойдаланмаслиги шарт.

8. Давлат грантлари бўйича ва тўлов-контракт асосида ўқитишнинг ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолдаги шаклида таълим олаётган талабалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартиб ва миқдорда стипендия билан таъминланадилар.

Талаба тегишли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосан Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат стипендияси ва Абу Райхон Беруний, Абу Али Ибн-Сино, Алишер Навоий номли давлат стипендиялари, шунингдек, ўқишга йўллаган юридик ва жисмоний шахслар тайинлаган стипендияларни олиш ҳуқуқига эгадирлар.

9. Ҳарбий хизматни ўташ, саломатлигини тиклаш, ҳомиладорлиқ ва туғиш, шунингдек болаларни парвариш қилиш таътиллари даврида талабага Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланган тартиб асосида академик таътил берилиши мумкин.

10. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ кундузги ўқув шаклида таълим олаётган талабаларга ТошДШИда ўқиётган вақти давомида ҳарбий хизматга чақириш муддатини кечиктириш имкони берилади.

11. ТошДШИнинг Талабалар турар жойига муҳтож талабалари институтнинг талабалар турар жойларидан санитария меъёрлари ва қоидаларига жавоб берадиган турар жой билан таъминланиши мумкин. Турар жойга муҳтож талабалар мавжуд бўлган ҳолда, институтнинг талабалар турар жойлари майдонидан бошқа мақсадларда фойдаланиш (ижарага бериш, бошқа келишувлар) га рухсат этилмайди.

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқув шаклида таълим олаётган талабаларга ўқишдан бўш вақтларида ТошДШИнинг ўзида, шунингдек, бошқа жойларда ишлашга рухсат этилади.

12. ТошДШИдан ўз хоҳиши ёки узрли сабабларга кўра талабалар сафидан чиқарилган талаба ўқишини кўчириши, белгиланган қоида ва тартиб асосида қайта ўқишга тикланиш ҳуқуқига эга.

Талаба ўқишини ТошДШИдан бошқа олий таълим муассасасига кўчириш, қайта тиклаш ва талабалар сафидан чиқариш тартиби ва қоидалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

13. ТошДШИ талабалари олий таълимнинг таълим дастурлари ва ўқув режасида назарда тутилган билимларни эгаллашлари, топшириқларнинг барча турларини белгиланган муддатда бажаришлари ҳамда институт Уставига, Ички тартиб қоидалари, Одоб-ахлоқ қоидалари ва Талабалар турар жойи қоидаларига қатъий риоя этишлари шарт.

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорларида назарда тутилган ҳоллардан ташқари, талабаларни ўқиш вақти ҳисобидан таълим жараёни билан боғлиқ бўлмаган ишларга жалб этиш ман этилади.

14. Ушбу Устав ва ТошДШИнинг Ички тартиб қоидаларида назарда тутилган мажбуриятларни бузган тақдирда талабага нисбатан ҳайфсан ҳамда талабалар сафидан чиқариш каби чоралар кўрилади.

Талаба ТошДШИдан куйидаги ҳолларда талабалар сафидан чиқарилади:

- а) ўз хоҳишига биноан;
- б) ўқишнинг бошқа таълим муассасасига кўчирилиши муносабати билан;
- в) саломатлиги туфайли (тиббий комиссияси маълумотномаси асосида);
- г) академик ўзлаштира олмаганлиги (қарздорлиги) учун;
- д) ўқув интизомини ва ТошДШИнинг ички тартиб-қоидаларини бузганлиги учун;
- е) бир семестр давомида дарсларни узрли сабабларсиз 74 соатдан ортиқ қолдирганлиги сабабли;
- ж) ўқиш учун белгиланган тўлов ўз вақтида амалга оширилмаганлиги сабабли (тўлов-контракт бўйича таҳсил олаётганлар учун);
- з) талаба суд томонидан озодликдан маҳрум этилганлиги муносабати билан;
- и) вафот этганлиги сабабли.

ТошДШИ маъмурияти ташаббуси (г,д,е,ж) билан талабани талабалар сафидан чиқариш талабалар касаба уюшмасининг ёзма розилигини инobatга олган ҳолда (касаба уюшмаси аъзоси бўлган талабалар учун) амалга оширилади. Шунингдек, талаба мазкур Қоидаларнинг 14-банди “д” кичик бандига кўра

талабалар сафидан чиқарилаётган ҳолда, таълим муассасасининг “Камолот” Ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилоти билан ҳам келишилиши лозим.

Талаба институтда талабалар сафидан чиқарилганда, унга шахсий ҳужжатлари, белгиланган шаклдаги академик маълумотнома топширилади ва уларнинг нусхаси шахсий йиғмажилдига тикиб қўйилади.

Касаллик пайти талаба ёки унинг ота-онаси ариза ва тегишли тиббий маълумотномани бир ҳафтадан кечиктирмасдан ТошДШИ раҳбариятига маълум қилиши шарт.

Академик таътил бериш тартиби қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

Мазкур Устав ва институт ички тартиб қоидаларида назарда тутилган мажбуриятларни бузган талабаларга нисбатан қонун ҳужжатларида белгиланган интизомий жазо чоралари қўлланилади. Жазодан норозилик хусусида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда мурожаат қилиш мумкин.

15. ТошДШИда таълимнинг ишлаб чиқаришдан ажралган ёки ажралмаган ҳолдаги ўқув шаклларида муваффақиятли ўзлаштираётган талабаларга уларнинг иш жойидан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг тегишли моддаларида назарда тутилган имтиёзлар (маош сақланган ёки сақланмаган ҳолда қўшимча таътил, ТошДШИ жойлашган манзилга бориш ва келиш учун йўл ҳақи ва бошқалар) берилади.

б) Катта илмий ходим-изланувчилар, мустақил изланувчилар:

16. ТошДШИнинг катта илмий ходим-изланувчилари ва мустақил изланувчилари бўлиб, муайян йўналиш бўйича илмий тадқиқот олиб бораётган ва фан доктори илмий даражасини олиш учун диссертация тайёрлаётган шахслар ҳисобланади.

Олий маълумотли мутахассис ёки магистр дипломига эга, фан номзоди илмий даражаси бўлган ва фан доктори илмий даражасини олиш мақсадида диссертация тайёрлаш учун ТошДШИнинг катта илмий ходим-изланувчилар институтига қабул қилинган шахслар – катта илмий ходим-изланувчи ҳисобланади.

ТошДШИнинг тегишли кафедрасига бириктирилган ва фан доктори илмий даражасини олиш учун диссертация тайёрлаётган шахс – мустақил изланувчи ҳисобланади.

17. ТошДШИ катта илмий ходим-изланувчилар институтига олий маълумотли мутахассис дипломига ёки магистр, фан номзоди илмий даражасига эга бўлган, илмий изланиш олиб бориш қобилятини намоён эта олган шахслар уч йиллик муддатга қабул қилинадилар.

Катта илмий ходим-изланувчилар институтида ўқиш ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда амалга оширилади.

Олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш катта илмий ходим-тадқиқотчилар институтидан ташқари, мустақил изланувчилик шаклида ҳам амалга оширилиши мумкин.

Фан доктори илмий даражасини олиш учун мустақил изланувчиликка докторлик диссертацияси устида мустақил изланишлар олиб бораётган, фан ва техниканинг долзарб муаммолари ҳамда назарий масалалари бўйича илмий

тадқиқотлари юзасидан салмоқли натижаларга эришган, шунингдек тегишли фан ва техника соҳасида чуқур билимларга эга бўлган олий маълумотли мутахассис дипломига ёки магистр, фан номзоди илмий даражасига эга бўлган талабгорлар қабул қилиниши мумкин.

Тингловчилар:

Институтда Давлат таълим стандартлари талаблари (давлат талаблари) асосида касбий ва педагогик маҳорати, ўқув-тарбия жараёни юқори илмий-методик даражада олиб борилишини таъминлайдиган, ўқитиладиган ўқув фани ёки курс, педагогик ёки ахборот технологиялари ва ўқитишнинг интерактив методлари бўйича касбий билимлар, малака ва кўникмаларини ошириш мақсадида ташкил этилган малака ошириш курсларида иштирок этиш учун буюрмачилар томонидан юборилган фуқаролар тингловчи ҳисобланади.

Малака ошириш бўйича таълим дастурларини муваффақиятли бажарган тингловчиларга қонун ҳужжатларида белгиланган, давлат намунасидаги малака ошириш ҳақидаги сертификат, қолган тингловчиларга малака оширганлиги тўғрисида маълумотнома берилади.

Малака ошириш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибга мувофиқ амалга оширилади.

Катта илмий ходим-тадқиқотчилар институтига қабул қилиш, шунингдек ТошДШИга мустақил изланувчиларни бириктириш ҳамда катта илмий ходим-изланувчилар ва мустақил изланувчиларга диссертация устида ишлаётганликлари учун имтиёзлар бериш тартиби, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 28 декабрдаги “Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида”ги 365-сонли Қарорига мувофиқ амалга оширилади.

в) ТошДШИнинг профессор-ўқитувчилари таркиби, ўқув-ёрдамчи ва маъмурий-хўжалик ходимлари.

18. ТошДШИда профессор-ўқитувчилар таркиби, илмий ходимлар, муҳандислик-техника, маъмурий-хўжалик ишлаб чиқариш, ўқув-ёрдамчи ва бошқа хизматчилар лавозимлари мавжуд.

Профессор-ўқитувчилар таркибига кафедра мудирини, профессор, доцент, катта ўқитувчи, ўқитувчи, ассицент ва ўқитувчи-стажёр лавозимлари кирди.

19. Профессор-ўқитувчилар таркибидаги лавозимларни эгаллаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 февраль 20-сонли қарори билан тасдиқланган “Олий таълим муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомга мувофиқ танлов асосида меҳнат шартномаси бўйича амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1992 йил 9 март Ф-137-сонли фармойишига мувофиқ ТошДШИ проректорлари (йўналишлар бўйича) ректор тавсиясига кўра Ўзбекистон Республикаси Президенти девони билан келишилган ҳолда Олий ва ўрта махсус таълим вазирини буйруғига биноан лавозимига тайинланади ва озод қилинади. Факультет декани Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишилган ҳолда олий таълим муассасаси Ректори буйруғи асосида лавозимига тайинланади ва озод қилинади.

20. ТошДШИнинг профессор-ўқитувчилари ва илмий ходимлари:

- белгиланган тартибда ТошДШИ ва факультет Илмий Кенгашларига сайлаш ва сайланиш;
- ТошДШИнинг фаолиятига тааллуқли масалаларни муҳокама қилишда иштирок этиш;
- ТошДШИнинг ахборот-ресурс маркази, ўқув ва илмий бўлинмаларнинг хизматларидан, шунингдек, ижтимоий-маиший, тиббий ва бошқа бўлимлар хизматидан жамоа шартномасига мувофиқ фойдаланиш;
- ўқитишнинг услуб ва воситаларини танлаш, ўқув ва илмий жараённинг юқори сифатини таъминловчи илмий тадқиқот ишларини амалга ошириш;
- ТошДШИ маъмуриятининг буйруқ ва фармойишлари юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда мурожаат қилиш;
- қонунчиликда белгиланган тартибда танловларда қатнашиш, лавозимларни эгаллаш;
- ўзлари ишлаётган факультет, кафедрадан ташқари бошқа факультет, кафедра, ташкилотларда ўриндошлик асосида ишлаш (асосий иш жойи билан келишилган ҳолда);
- хорижий ҳамкасбларнинг соҳага доир илмий ва ўқув-услубий адабиётлари билан танишиш ва улар билан фикр алмашиш;
- ўз фани бўйича сифатли дарсликлар ва ўқув қўлланмалар тайёрлаш;
- назарий билимларини амалий тажрибасини, илмий тадқиқот олиб бориш услубини, педагогик маҳоратини такомиллаштириб бориш;
- талабаларнинг илмий тадқиқот ишларига раҳбарлик қилиш;
- грантлар, илмий лойиҳалар, хўжалик шартномаларида иштирок этиш;
- Ўзбекистон Республикасининг таълим соҳасига оид қонунчиликда белгиланган бошқа ҳуқуқларга эга.

21. ТошДШИнинг профессор-ўқитувчилари ва илмий ходимларининг мажбуриятлари қуйидагилардан иборат:

- таълим тўғрисидаги қонунчилик, меҳнат интизоми, муассаса Устави, Ички меҳнат тартиби қоидаларига қатъий риоя қилиш; ўзининг хизмат вазифаларини виждонан бажариш ва ўқитувчилик шаънига доғ туширмаслик;
- иш жараёнида мулоқот қиладиган муассаса ходимлари, талабалари ва бошқа шахслар билан ҳушфеъл муносабатда бўлиш;
- иш берувчининг қонуний фармойишларини бажариш, ҳар йили тасдиқланадиган шахсий режа асосида ўқув-услубий, илмий ва маънавий-маърифий ишларни ўз вақтида ва сифатли бажариш, хусусан:
 - а) ўқув юктамалари ҳажмини, ўқув-услубий, илмий-тадқиқот, ўқув-ташкилий ишларни тасдиқланган шахсий режа асосида бажариш ва маънавий-маърифий ишларда иштирок этиш;
 - б) дарслик, ўқув қўлланма тайёрлаш, ўқув абадиётлар, илмий мақолалар, монографиялар ёзиш;
 - в) тарбиявий ишларни олиб бориш, талабалар билан маънавий-маърифий ишларда шу жумладан дарсдан ташқари вақтларда ўтказиладиган тадбирларда бевосита иштирок этиш;
 - д) Кенгаш томонидан тасдиқланган кафедра томонидан амалга ошириладиган илмий анжуманларда фаол иштирок этиш;

- е) ўз малакасини мунтазам равишда ошириб бориш;
- меҳнатни муҳофаза қилиш хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидаларига риоя қилиш;
 - муассасанинг мол-мулкани авайлаш, ундан оқилона фойдаланиш;
 - иш берувчига бевосита етказилган ҳақиқий моддий зарарни қоплаш;
 - муассаса жамоатчилиги ишларида қатнашиш;
 - педагогик ва илмий жараёнининг самарадорлигини таъминлаш
 - таълим олувчиларни танлаган йўналиши (мутахассислиги) бўйича юксак касбий тайёргарликни, меҳнатга бўлган қобилиятни шакллантириш;
 - чет тили ва ахборот технологияларидан белгиланган талаблар асосида саводхонлигини ошириб бориш;
 - таълим олувчиларда мустақил фикрлаш, ташаббускорлик, ижодий қобилиятни янада ошириш;
 - “Устоз-шогирд” тизимида иштирок этиб, ўзига бириктирилган шогирдлар билан илмий, маънавий-маърифий, тарбиявий ишларни амалга ошириш;
 - ўзининг ҳулки, одоби, маданияти, маънавий савияси билан ўрнак бўлиш;
 - кийиниш маданиятига риоя этиш;
 - республикада амалга оширилаётган ислохотлар ва жаҳонда рўй бераётган янгиликлардан хабардор бўлиш;
 - муассаса, факультет, кафедра томонидан ташкил этиладиган маданий, маънавий, маърифий тадбирларда фаол иштирок этиш;
 - ўзи ўқитадиган фан дастурини мунтазам фан ва техника ютуқлари асосида бойитиб бориш;
 - ўқув машғулотларни замонавий ўқитиш услублар асосида белгиланган тартибда юқори савияда ўтиш;
 - фан йўналишига тегишли янги манбаларни топиш ва улар билан талабаларни таништириб бориш;
 - ҳар ўқув йили бошлангунга қадар ўқитиладиган фан(лар)нинг ишчи ўқув дастури, календарь режаси ва рейтинг баллари мезони ишлаб чиқиш ва кафедра мажлисида тасдиқлаш;
 - профессор-ўқитувчи журналида рейтинг балларини ўз вақтида қўйиб бориш ҳамда уларни белгиланган тартибда тўғри юритиш бўйича шахсан жавобгар эканликларини эътиборда тутиш;-
 - талабалар билимини ҳолисона баҳолаш;
 - янги педагогик технологияларни дарс жараёнида қўллаш;
 - илмий салоҳият ва педагогик маҳоратини ошириш;
 - талабалар илмий-тадқиқот ишларига раҳбарлик қилиш;
 - олий таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотларда фаол қатнашиш.

22. Муассаса профессор-ўқитувчи ходимларининг чет эл хизмат сафарлари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2005йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби тўғрисида”ги муваққат Йўриқнома асосида амалга оширилади.

23. ТошДШИ олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилари таркибининг уч йилда камида бир маротаба малакасини ошириш кафолатини таъминлайди.

24. ТошДШИнинг маъмурий-хўжалик, муҳандислик-техника, ўқув-ёрдамчи ва бошқа хизмат ходимларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ТошДШИнинг Ички тартиб-қоидалари ва лавозим йўриқномалари билан белгиланади.

IV. Ўқув-тарбиявий ва илмий-методик ишлар

25. ТошДШИ қуйидаги таълим йўналиши ва мутахассисликлари бўйича олий таълим ва олий ўқув юртидан кейинги таълимнинг асосий таълим дастурлари, қўшимча таълим (кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш)нинг дастурларини амалга оширади:

1) Олий таълим (бакалавриат ва магистратура)¹:

а) бакалавриат:

1. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича);

2. 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича)

3. 5120300 – Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);

4. 5120500 – Фалсафа;

5. 5120700 – Жаҳон сиёсати;

6. 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);

б) магистратура:

1. 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);

2. 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);

3. 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);

4. 5A120104 – Шарқ мумтоз адабиёти манбашунослиги ва матншунослиги;

5. 5A120201 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);

6. 5A120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);

7. 5A120304 – Тарихшунослик ва тарихий тадқиқотлар методлари (мамлакатлар бўйича);

8. 5A120501 – Фалсафа тарихи (йўналишлар бўйича);

9. 5A120701 – Халқаро муносабатлар;

10. 5A231001 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Институтга янги таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича талабалар қабул қилинган ёки мавжудларига қабул тўхтатилган тақдирда, ушбу таркибга тегишли ўзгаришлар киритилади.

26. ТошДШИ таълим икки босқичда амалга оширади: бакалавриат ва магистратура.

Бакалавриат – таълим йўналиши бўйича фундаментал ва амалий билимлар берувчи, ўқиш муддати 4 йилдан кам бўлмаган таянч олий таълимдир.

¹ Таълим йўналишлари ва мутахассисликлари таркибига ўзгартиришлар киритилган тақдирда, ўзгаришлар рўйхати илова этилади.

Бакалавр дастурини тугатган битирувчиларга давлат аттестацияси якунларига кўра таълим йўналиши бўйича “бакалавр” даражаси берилади ҳамда давлат намунасидаги диплом топширилади.

Магистратура – бакалаврият йўналишнинг муайян мутахассислиги бўйича фундаментал ва амалий билимлар берувчи, бакалаврият негизида, ўқиш муддати 2 йилдан кам бўлмаган олий таълимдир.

Магистр дастурини тугатган битирувчиларга давлат аттестацияси якунларига кўра тайёрланган муайян мутахассислик бўйича “магистр” даражаси берилади ва давлат намунасидаги диплом топширилади.

Бакалавр ва магистрлик давлат намунасидаги диплом унинг эгаларига касбий фаолият билан шуғулланиш ёки танланган таълим йўналишига ва мутахассислигига мувофиқ таълим муассасаларининг навбатдаги босқичларида ўқишни давом эттириш ҳуқуқини беради.

Олий таълимнинг турли босқичида асосий таълим дастурлари бўйича дастлабки таълим олиш, иккинчи олий таълим олиш сифатида қаралмайди.

27. ТошДШИда таълим жараёнини ташкил этиш, таянч олий таълим муассасалари томонидан ишлаб чиқиладиган ва ўрнатилган тартибда тасдиқланадиган ўқув режалари ва фанларнинг дастурлари, ТошДШИ ректори (ўқув ишлари бўйича проректор) томонидан тасдиқланган йиллик календарь ўқув жадвали ҳамда машғулотлар жадвали билан тартибга солинади.

Таълим жараёнини мақсадли йўналтириш йўли билан ташкил этиш, яъни таълим шакллари, услуб ва воситаларини танлаш йўли билан ТошДШИ талабаларига олий таълимнинг асосий касбий таълим дастурларини ўзлаштириш учун зарурий шароитларини яратиб берилиши лозим.

Таълим-тарбия жараёнининг бирлиги давлат таълим стандартлари билан таъминланади. ТошДШИнинг ижтимоий-иқтисодий ва гуманитар фанлари кафедралари, маънавий-маърифий ва спортга оид тадбирларига, талабалар ва бошқа жамоатчилик ташкилотларига, раҳбарлик қилиш ва уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириб бориш маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича проректор томонидан амалга оширилади.

28. ТошДШИда ўқув машғулотларининг қуйидаги асосий турлари: маъруза, консультация, семинар, амалий машғулот, лаборатория иши, назорат иши, коллоквиум, мустақил иш, амалиёт, курс лойиҳаси (курс иши), бакалаврлик битирув малакавий иши ҳамда магистрлик диссертацияси белгиланган.

Аудитория машғулотларининг барча турлари учун 40 дақиқалик танаффуссиз кўшма маъруза академик соат белгиланган. Ўқув машғулотлари орасидаги танаффус камида 10 дақиқа бўлади.

Таълим ва тарбиявий ишлар ўзбек, рус ҳамда инглиз тилларида олиб борилади.

29. ТошДШИда кадрлар тайёрлаш ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади.

Олий таълимнинг асосий касбий таълим дастури доирасида таълим олишнинг барча шакллари учун ўрнатилган тартибда ишлаб чиқилган ва “Узстандарт” агентлигида давлат рўйхатидан ўтказилган давлат таълим стандарти қўлланилади.

30. ТошДШИ да ўқув йили икки семестрга бўлинади ва унинг ҳар бирида талабаларнинг ўзлаштириши рейтинг баҳолаш асосида олиб борилади.

Ўзлаштирувчи талабаларни курсдан курсга ўтказиш факультет деканининг тавсиясига биноан ректор буйруғи билан амалга оширилади. Талабаларни курсдан курсга шартли ўтказиш мумкин эмас.

Олий таълимнинг таълим дастурларини ўзлаштириш, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланган ва Адлия вазирлигидан давлат рўйхатидан ўтказилган “Олий таълим муассасалари талабалари билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида”ги Низомга мувофиқ тартибга солинади, “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низомга асосан битирувчиларнинг якуний аттестацияси билан тугалланади.

31. ТошДШИда илғор педагогик ва ахборот технологиялари, таълимни индивидуаллаштириш ва мустақил таълим олиш воситаларини, модул тизими ҳамда масофавий таълим беришни қўллаш ҳисобига мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга йўналтирилган илмий-услубий ишлар амалга оширилади.

2) Олий ўқув юртидан кейинги таълим:

а) катта илмий ходим-изланувчилар институти:

07.00.03 - Жаҳон тарихи;

07.00.08 - Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари;

07.00.09 - Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат тарихи;

07.00.10 - Ижтимоий-сиёсий институтлар ва жараёнлар тарихи;

08.00.09 - Жаҳон иқтисодиёти;

10.00.06 - Осиё ва Африка халқлари тили ва адабиёти;

10.00.11 - Матншунослик ва адабий манбашунослик.

Институтга янги мутахассисликлари бўйича катта илмий ходим-изланувчилар қабул қилинган ёки мавжудларига қабул тўхтатилган тақдирда, ушбу таркибга тегишли ўзгаришлар киритилади.

32. ТошДШИ да олий ўқув юртидан кейинги таълим доирасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси томонидан тасдиқланган “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар ихтисосликлари рўйхати”га мувофиқ тегишли вазирлик (идора) рухсати асосида катта илмий ходим-изланувчилар институти орқали илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш, шунингдек фан доктори илмий даражасини олиш учун диссертациялар тайёрлаш ва ҳимоя қилиш учун ТошДШИга изланувчиларни бириктириш ишлари амалга оширилади.

Олий ўқув юртидан кейинги таълимга оид муносабатлар ўрнатилган тартибда тасдиқланган ва Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган катта илмий ходим-изланувчилар институти фаолиятини тартибга соладиган тегишли низом асосида амалга оширилади.

ТошДШИ да 10.00.05 – Европа, Америка ва Австралия халқлари тили ва адабиёти; 10.00.06 – Осиё ва Африка халқлари тили ва адабиёти; 10.00.07 – Қиёсий-тарихий, типологик ва чоғиштирма тилшунослик. Лингвистик таржимашунослик; 10.00.10 – Журналистика ихтисосликлар бўйича фан доктори илмий даражасини олиш диссертациялар ҳимоя қилишга мўлжалланган Илмий кенгаш фаолият кўрсатади.

33. ТошДШИ профессор-ўқитувчилари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 февраль 25-сонли Қарорига мувофиқ кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш факультетларида ўз малакаларини оширадilar.

34. ТошДШИ Кенгашининг тематик режалари бўйича бажариладиган ишларнинг сифати ҳамда меҳнат хавфсизлигини таъминлаган ҳолда талабалар, катта илмий ходим-изланувчиларни кенг жалб этиб, илмий-тадқиқот ва ижодий ишларни олиб боради.

Илмий тадқиқотлар қуйидаги маблағлар ҳисобидан молиялаштирилади:

- фан, техника ва маданиятнинг муҳим йўналишлари бўйича фундаментал, амалий ҳамда инновацион тадқиқотларни бажариш учун ажратиладиган давлат бюджети маблағлари;

- шартнома асосида соҳавий вазирликлар, идоралар, корхоналар, бирлашмалар ва бошқалар, шу жумладан, хорижий ташкилотлар маблағлари.

V. Тошкент давлат шарқшунослик институтининг таркиби²

35. ТошДШИнинг таркибига қуйидагилар киради:

а) факультетлар:

1. Шарқ филологияси ва фалсафа;
2. Узок Шарқ ва Жанубий Осиё тиллари;
3. Жаҳон сиёсати ва тарих;
4. Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик.

б) кафедралар:

1. Араб филологияси;
2. Эрон-афғон филологияси;
3. Хорижий Шарқ мамлакатлари адабиёти;
4. Туркий тиллар;
5. Мумтоз филология;
6. Фалсафа;
7. Таржима назарияси ва амалиёти;
8. Жанубий Осиё тиллари;
9. Хитой филологияси;
10. Япон филологияси;
11. Корейс филологияси;
12. Инглиз тили;
13. Педагогика ва жисмоний тарбия;
14. Жаҳон сиёсати;
15. Хорижий мамлакатлар тарихи;
16. Марказий Осиё халқлари тарихи;
17. Ўзбекистонда демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти;
18. Ғарбий Европа тиллари;
19. Яқин ва Ўрта Шарқ минтақаси иқтисоди ва мамлакатшунослиги;

² Институт факультетлари, кафедралари, бўлим ва бўлинмалари таркибига ўзгартиришлар киритилган тақдирда, ўзгаришлар рўйхати илова этилади.

20. Узоқ Шарқ минтақаси иқтисоди ва мамлакатшунослиги;
21. МДХ минтақаси иқтисоди ва мамлакатшунослиги;
22. Хитой ва Жанубий Шарқий Осиё минтақаси иқтисоди ва мамлакатшунослиги;
23. Математика ва информатика.

в) бўлимлар:

1. Ўқув-услубий бўлим;
2. Маънавият ва маърифат бўлими;
3. Халқаро алоқалар бўлими;
4. Кадрлар бўлими;
5. Девонхона ва архив бўлими;
6. Илмий ва илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш бўлими;
7. Ҳисобхона;
8. Молия-режа бўлими;
9. Кутубхона;
10. Техник фойдаланиш ва хўжалик бўлими;
11. 2-бўлим;
12. Ички назорат ва мониторинг бўлими;
13. Маркетинг хизмати бўлими;
14. Ахборот-ресурс маркази;
15. Ахборот технологиялар маркази;
16. Магистратура бўлими;
17. Нашриёт-тахририят бўлими;
18. Умумий овқатланиш хизмати.

ТошДШИ қошида Юнусобод хорижий тиллар академик лицейи ҳамда Олмазор академик лицейи фаолият юритади.

VI. Тошкент давлат шарқшунослик институтини бошқариш

36. ТошДШИни бошқариш Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ҳамда ушбу Уставга мувофиқ яқка раҳбарлик ва ТошДШИ Кенгаши, Васийлар кенгаши орқали жамоатчилик бошқарувини уйғунлаштириш тамойили асосида амалга оширилади.

37. ТошДШИни бевосита бошқариш Ўзбекистон Республикаси Президентнинг 1992 йил 9 март Ф-137-сонли Фармойишида белгиланган тартиб асосида тайинланадиган ректор томонидан амалга оширилади.

Ректор ТошДШИ фаолиятига, шунингдек, ТошДШИнинг Ички тартиб қоидалари, “Олий таълим тўғрисида”ги Низом ҳамда мазкур Уставда белгиланган мажбуриятлар учун тўла масъулдир.

Ректор Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ ТошДШИ номидан иш олиб боради, барча идоралар, муассасалар, корхоналарда унинг вакили сифатида қатнашади, ТошДШИнинг мол-мулкига масъуллик қилади, шартномалар тузади, ишончномалар беради, банк муассасаларида ТошДШИнинг ҳисоб рақамларини очади, молиявий маблағлардан ўрнатилган тартибда фойдаланиш бўйича фармойишлар беради ва буйруқлар чиқаради.

Ректор ТошДШИнинг ваколати доирасида:

- ТошДШИнинг барча ходимлари, талабалари ва бошқа таълим олаётганлар учун мажбурий бўлган буйруқлар чиқаради ва кўрсатмалар беради;

- бўйсунувчи вазирлик (идора) билан келишилган ҳолда факультет деканлари ва бош бухгалтерни лавозимига тайинлайди ҳамда лавозимидан озод қилади;

- ТошДШИ проректорлари (йўналишлар бўйича) ваколатларини белгилайди ва улар ўртасида вазифаларни тақсимлайди. Институтда бошқа мансабдор шахсларнинг ваколатларини, тузилмаларнинг фаолияти учун жавобгарлигини белгилайди;

- Давлат таълим стандартлари асосида юқори малакали кадрлар тайёрлашни ташкил этади ҳамда институтда Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисида” ги Қонуни ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгиланган вазифалар бажарилишини таъминлайди;

- профессор-ўқитувчилар, илмий-педагогик ходимлар ва бошқа ходимлар билан Ўзбекистон Республикаси меҳнат қонунчилиги ва Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда меҳнат шартномаси тузади ва бекор қилади;

- Институт таркибий бўлимлари ва марказлари тўғрисидаги низомларни тасдиқлайди;

- Институтнинг ҳаражатлар сметасини тасдиқлайди;

- Институт ваколатига кирадиган масалалар бўйича турли шартномаларни белгиланган тартибда имзолайди;

- Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1996 йил 25 декабрда 296-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган “Профессор-ўқитувчилар таркиби ва ходимларнинг бошқа тоифаларини бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан моддий рағбатлантириш ҳамда Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртли ходимларини моддий рағбатлантиришнинг асосий мезонлари тўғрисида”ги Низомга мувофиқ институт бюджети маблағлари ҳисобидан ходимларининг лавозим маошларига ҳар ойлик устамалар ва қўшимчаларни белгилайди, хорижий тил билгани ва уни амалда қўллаганлиги учун профессор-ўқитувчиларнинг асосий маошига белгиланган тартибда қўшимча ҳақ тўлайди;

- Институт ходимларини рағбатлантириш ва интизомий жавобгарликка тортиш масалаларини ҳал этади, институт тизимининг алоҳида ўртак кўрсатган ходимларини унвонлар беришга ва Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотлари билан тақдирлашга таклиф киритади;

- Таълим жараёнини бошқариш бўйича қонун ҳужжатларига мувофиқ ва ваколатли органлар томонидан белгиланган бошқа вазифалар ижросини таъминлайди.

Ректорга ўзи ишлаётган олий таълим муассасаси ва ундан ташқарида ҳақ тўланадиган бошқа раҳбарлик лавозимида (илмий ва илмий-методик раҳбарликдан ташқари) ўриндошлик бўйича ишлашга рухсат этилмайди.

38. “Олий таълим тўғрисида”ги Низомга мувофиқ ТошДШИ да олий таълим муассасаси фаолиятининг асосий масалаларини кўриш учун Кенгаш ташкил этилади.

Кенгаш таркибига ректор киради ва Кенгаш раиси ҳисобланади, проректорлар (лавозимига кўра), факультетлар деканлари ҳамда мутахассислар тайёрловчи кафедралар мудирлари, шунингдек, талабалар ва ТошДШИ

ходимлари касаба уюшмаси кенгаши вакиллари киради. Кенгашнинг бошқа аъзолари умумий мажлисда (конференцияда) яширин овоз бериш йўли билан сайланади. Профессор-ўқитувчилар таркибидан. Кенгашга сайланадиганлар сони ректор буйруғи билан белгиланади.

Кенгашнинг ваколати, уни сайлаш ва фаолият юритиш тартиби таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи томонидан тасдиқланган “Олий таълим муассасасининг Кенгаши тўғрисида”ги Низом билан белгиланади.

Илмий Кенгаш қуйидагилар билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқади:

- Институт фаолиятини такомиллаштиришнинг устувор йўналишларини ишлаб чиқиш, институт тузилмалари фаолиятида қонун ҳужжатларига риоя қилиниши устидан самарали назорат ва мониторингни амалга ошириш, уларни амалга оширилишини таъминлаш, шунингдек малакали тилшунос кадрларни, илмий, илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш, уларни малакасини ошириш бўйича ушбу Уставда белгиланган асосий вазифаларни амалга оширади;

- Юқори турувчи идоралар қарорлари ҳамда топшириқларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича ижро интизомини мустаҳкамлаш, уларнинг ўз вақтида ва самарали амалга оширилишини таъминлаш учун институт раҳбарлари ва ходимларининг шахсий жавобгарлигини ошириш;

- Кенгаш институт ваколатига таалуқли бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқиш ҳуқуқига эга.

- Кенгаш унинг мажлисида таркибининг камида учдан икки қисми иштирок этган тақдирда ваколатли бўлади. Кўриб чиқиладиган масалалар бўйича қарорлар оддий кўпчилик овоз билан қабул қилинади.

- Кенгаш қарорлари институт ректори буйруқлари билан амалга оширилади.

Институт фанлар ихтисосликлари бўйича фан доктори илмий даражасини берувчи Илмий кенгашлар фаолиятини ташкил этади.

ТДШИ қошида Конфуций номли ўзбек-хитой институти ва Тил ўқитиш минтақа Маркази хўжалик ҳисобидан, ўз Устави ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида фаолият юритади.

VI. Институтнинг жамоат ташкилотлари

39. Институтда Васийлар кенгаши ТошДШИни бошқарувчи жамоатчилик органи сифатида ташкил этилади ва унинг таркибига муассис-вазирликлар, маҳаллий ҳокимият, ишбилармон доиралар, жамоатчилик ташкилотлари, жамғарма ва васийлар, бошқа таълим муассасаларининг вакиллари киради.

Васийлар кенгашининг таркиби, ваколатлари, шакллантириш таркиби ва фаолияти “Васийлар кенгаши тўғрисида” ги Низом билан тартибга солинади.

40. ТошДШИда касаба уюшмалари ва бошқа жамоатчилик ташкилотлари фаолият кўрсатади. Талабалар ва ходимлар манфаатларини ҳимоялашни таълим ва фан касаба уюшмалари ҳамда уларнинг ТошДШИда сайланган органлари амалга оширади.

Институтда илмий ва ихтиёрий жамиятлар, илмий-услубий, илмий-техник тўғарақлар, ёш иқтидорли олимлар клублари ва бошқа жамоат ташкилотлари ташкил этилиши мумкин.

Жамоат ташкилотлари ўз фаолияти юзасидан рўйхатдан ўтган органга ва институт Кенгашига ҳисобот беради.

VII. Молия-хўжалик фаолияти ва моддий-техник база

42. Институтга ушбу Уставда назарда тутилган фаолиятни амалга ошириш мақсадида оператив бошқариш ҳуқуқи билан давлат (таъсисчи) томонидан бинолар, иншоотлар, мулкӣ мажмуалар, институтнинг паспортига мувофиқ асбоб-ускуналар, шунингдек истеъмол, ижтимоӣ, маданий ва бошқа мақсадлар учун зарур бўлган мулклар бириктирилган.

Институтга ажратилган ер участкалари муддатсиз текин фойдаланиш учун бириктирилган.

43. Институт жисмоний ва юридик шахслардан совға, ҳадя ёки васият бўйича берилган пул маблағлари, мол-мулк ва бошқа мулкӣ объектларга, ТошДШИ фаолиятининг самараси ҳисобланган интеллектуал ва ижодий маҳсулотларга, шунингдек ўз фаолияти орқали оладиган даромадлар ва бу даромадлар ҳисобидан сотиб олинган мулкӣ объектларга эгалик қилиш ҳуқуқи берилган.

44. Институт мол-мулкни ижарага олувчи ва мол-мулкни ижарага берувчи сифатида фаолият кўрсатиш ҳуқуқига эга. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган “Давлат мулкни ижарага бериш тартиби тўғрисида”ги Низом мувофиқ ўзига бириктирилган бинолар, иншоотлар ва уларнинг қисмлари, асбоб-ускуналар, транспорт воситалари шаклидаги давлат мулки ва бошқа мол-мулкларни Кенгашнинг розилиги билан тасарруф этиш ҳуқуқисиз, қонун ҳужжатларига зид бўлмаган тартибда, белгиланган нархлар бўйича ижарага беришни амалга оширади.

Ижара ҳақи сифатида олинган маблағлар таълим жараёни сифатини янада ошириш ва уни ривожлантириш учун фойдаланилади.

45. Институт таълим фаолиятини молиявий таъминлаш ишларини давлат грантлари асосида мутахассислар тайёрлаш учун ажратилган бюджет маблағлари, давлат томонидан белгиланган меъёрлардан келиб чиққан ҳолда қайта тайёрлаш ва ходимларнинг малакасини ошириш ҳисобига ажратилган маблағлар, шунингдек бюджетдан ташқари маблағлар, жумладан талабалар ва тингловчиларни ўқитиш учун белгиланган тартибда олинган тўлов-шартнома асосидаги маблағлар ҳисобига амалга оширилади.

46. Институт асосий фаолиятига зарар етмайдиган тартибда таълим ва бошқа соҳаларда пуллик хизмат фаолиятини амалга ошириши мумкин ҳамда институт шуғулланадиган тадбиркорлик фаолияти унинг уставида белгиланган вазифаларга мос келиши лозим.

Институт ўз мулки билан хўжалик жамиятлари ва ширкатларнинг устав жамғармасида қатнашиш, пуллик таълим хизматлари, консалтациялар ва бошқа хизматлар учун нархларни белгилаш, солиқ ва қонунчиликда назарда тутилган бошқа мажбурий тўловлардан сўнг қолган даромадни мустақил тасарруф этиш ҳуқуқига эга.

Институтнинг пуллик таълим хизматлари кўрсатишни бюджетдан ажратиладиган маблағлар ҳисобидаги таълим фаолияти доирасида ва унинг ўрнига амалга оширилиши мумкин эмас.

Ўрнатилган тартибда институт қошида пуллик таълим хизматларини кўрсатиш курслари ташкил этилади.

Институт Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига ҳамда мазкур уставга зид бўлмаган шартномаларни тузиш, мажбуриятлар ва бошқа шартларни белгилаш бўйича масалаларни мустақил ҳал қилади.

47. Институт тегишли биноларини таъмирлаш, реконструкция қилиш ёки янгиларини куриш, уларнинг молиявий таъминоти қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширади.

VIII. Халқаро ҳамкорлик

48. Институт таълим соҳасига оид масалалар юзасидан халқаро ҳамкорликда иштирок этади, чет давлатларнинг тегишли ўқув юртлари билан бевосита алоқалар ўрнатиш, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда улар билан қўшма ўқув юртлари ташкил этиш ҳуқуқига эга.

49. Чет эл фуқароларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, таълим муассасаси илмий-педагогик ходимларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида ўқитувчилик ва илмий-тадқиқотчилик ишлари давлатлараро органининг хорижий давлатларнинг таълимни бошқариш бўйича тегишли органлари орасидаги шартномалар, шунингдек институтнинг қонунчиликка мувофиқ чет эл фуқаролари ва хорижий юридик шахслар билан бевосита тузган шартномалари асосида амалга оширилади.

IX. Яқуний қоидалар

50. Институтни қўшиб юбориш, қўшиб олиш, бўлиш, ажратиб чиқариш, ҳамда қайта ташкил қилиш ёки тугатиш қонунга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартиб асосида амалга оширилиши мумкин.

51. Институт Уставига ўзгартириш ёки қўшимчалар Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги буйруғи билан тасдиқланган ҳолда киритилади.

РЕКТОР

А.М.МАННОНОВ